

CHRONICA VARIA

158

157

Per patulos aditus socios intrare precantur.
Præveniunt omnes alios Sicheria proles
Raznerius socios, & Teperetus heros:
Una Guiscardi comites, & Grunnius ipsis
Extiterant prope, qui barbara terga sequuntur
Cedentem turbam jaculis feriendo trucidant,
Introitum donec fugientibus edit alumnis
Robustas pandens vetus Elmodenia valvas.

At Hac de parte maris pugnax Eufratus urbem
Intrat cum nato, stat Maura caterva platea,
Inque viros properata ruit stridentibus armis,
Quos poterant terrere satis voluntaria saxa.
Intrepidus cum patre manet Bernardus, & Alcen
Contra se positum durata cuspide sternit.
Tunc Ildebrandus: ferias, precor, optime fili,
Nec cuiquam parcas gladio, si deficit hasta.
Pro patria pugnare decet, veneranda vetustas,
Et nostri quondam miciuere per arma parentes.
Dixit, & Agilium jaculo prosternit, & ense
Brusii fieriens caput à cervice resolvit.
Diffugiunt statim reliqui, fugientibus instant,
Cum genitore satus pertundit barbara terga.
Undique currentes equites mixti pediteisque
Audaces animo compressis gressibus intrant.

Per solitas veluti subeunt examina sedes,
Sic vigor Alpheus latam progressus in urbem
Disperitas fundit jaculis, gladiisque catervas.
Hic caput abscissus, pectus transfoissus & alter,
Visceribus fusis alias tellure jacebat,
Humanoque nimis terram maduisse cruento,
Et fluxisse putres commotos sanguine rivos.
Sicut cum primo dimisso flumina cursu
Expatiavit campis, quando revocatur in amnum
Efficiunt rivos plures densaque lacunas.
At rabidos postquam gladius deleverat hostes,
Moenia cum tectis retinent, urbanaque tempula
Christicole, longus quos jam labor attenuarat,
Et servant ipsam studiis vigilantibus urbem,
Ac solito belli numquam removentur ab usu.
Artibus intendunt, peragunt, vincuntq; labores.
Destructis tectis via fit, castella trahuntur.

Namque Bebelgedit portis sunt abdita bina,
Emodenorum totidem sunt abdita muris.
Denique turritos Latialis machina muros
Sternit, adsequuntur propero munimine fossa,
Hæque cadaveribus multis lignisque replentur.
Barbara gens grandi nimium concussa timore
Castra Pyrenæi Comitis tremebunda subinrat
Ad quodcumque velit cupiens se jungere fœdus
Si bellatores indemnes atque soluti,

Incolumes etiam cum libertate finantur.
Talia dum referunt, cœtum properanter in unu
Accitus populus pacis de fœdere tractat.
Fulgebatque dies, qua plenus dogmate sancto
Ecclesiæ Pastor suscepit jura cathedralis:
Clerus adest, procerefq; simul, contentio crescit
Maxima, divisa pandunt certamina mentes.
Pars trahit ad pactum, pars diligit altera pugnam.
Collaudat Clerus partem pugnare volentem,
Sanctus & Antistes cum carcine prælia censet
Hisque favent acies. Contra Catalanicus heros
Ampurisque fenex, contendunt atque Guidel-

mus,
Et sancti Cleri firmas convertere mentes
Muneribus largis, precibus, pretioque laborant.
Hæc pius ut renuit convitia sustinet ordo.
Tunc cum Bernardo verbis Gratianus honestis
Verba refert avidis Gothorum congrua dictis.
Profundens lachrymas moestus cum cardine
Præfus
Sic genibus fusis numen cœlestis precatur:
Conditor omnipotens cœli, terraque creator,
Cujus perpetuo sunt condita spcula jussu,

A Et quodcumq; viget, quodcumq; videtur in illis,
Clamantum petimus lugubres intende precatus,
Et confidentes in te pater optime serva,
Ecclesiæque tuæ pro te certare volenti
Auxilio succurre pio, da vincere gentem
Sacrilegam multa sanctorum cœde madentem,
Et pietate sua rogantes respice servos,
Qui te factorem cuætorum semper adorant,
Et tu Sancta Dei Genitrix Regina polorum
Unâ cum Sanctis nostros suppletæ rogatus.

Æstuat interea castris Pifana juventus.

Protinus incipiunt pugnam Brunicardia proles

Promptus Oliverius vada quem misistis ad arma.

Rolandusque valens Rodulpho patre creatus,

Arma petunt Latii, renuit dux bella Pyrenæi:

B Accedunt muris, & poscunt mælitas,

Anticipant aditus, & portis cominus instant.

Paganæ contra miscent fera bella phalanges

Tutantes fractos invicto robore muros.

Acrius Alphæi subeunt, armisque coruscis

Duros irrumpunt aditus virtute coacta.

Hos lapides, & tela petunt, missisque sagitte,

Et quas interior jaciebat machina moles.

Tutantur clypeis tectos thoracibus artus,

Et jaculis missis poscunt mucronibus hostes,

Immotique loco bellum renovantque feruntque.

Mixta manus post hos perpesa frequentia tela

Ardet in obstantem properanter currere turbā.

Unde graves missi veniunt in scuta molares.

Hinc de plebe viri conversi terga videntur,

De fractis muris turpi cecidisse ruina.

At qui bella queunt animi tolerare vigore

Obstantes arcent infracto robore turmas,

Quamvis fœs fuerant socii de marte repulsi:

Tum vice qui Comitū stat pollens viribus Ugo,

Militibus paucis intrat comitantibus urbem,

Impedit & Mauros, & cuspide turbat acuta,

Ut celeres damas pardus per devia rura,

Nisibus herois cum duriter inguina fossus

Tenderet ad manes ifmanis viribus Alchas,

Accurrunt acies reliquæ, ferroque micanti

Perlustrant urbem, multum tamen ante cruoris

Excepit tellus, quam vertere terga coacti

Desererent, qua tunc steterat pugnando, plateam.

Vexillum peditum tunc Ansualdica proles

Francardus gestans hostes aliunde petivit.

Ast Ugonis eum comitantur, & Uguicuonis

Aurificum validè Pagana per agmina vires,

Sibyllaque satus, multa comitante caterva;

Hæque vigorosi certatim bella volentes

Pugnando Derrana petunt, pugnatque letho

Agmina dant Baleæ, poscunt velociter arcem,

Et quacumque ruunt, bellum lethale videres.

Interfecta jacent per cuncta cadavera tempula.

Vulnera corporibus stillant, riveque cruoris

Undique diffusi Latias tenuere plateas.

Pars gladio percussa cadit, pars capta tenetur,

At reliquam gentem vetus Elmodenia servat.

Hinc Comes accelerans alia de parte Pyrenæus

Judæos omnes hæc subditione receptat;

Circuiens properat captam gens sancta per urbē

Ferrea captorum dissolvens vincula fratribus,

Cui fuerat ostrom, bisus, seu purpura, vestes,

Aurum cum gemmis, Hispanaque pallia præde.

Pars restabat adhuc, fuerat pars acta laborum:

Vallatur populis urbs Elmodenia, cuius

Obsidet assidue cultus gens provida muros.

Ut castella trahant Pifani moenia sternunt,

Urbeque de capta planant obstantia quæque.

Qui præsunt muris mutantes fœdera poscunt

Et fore non poterat variis concordia victis.

Angulus hanc habuit, quam frangunt agmina

turrim,

Et